

Megjelenik
minden
vasárnap
és
csütörtök
reggel.

JÁSZ UJSÁG

Megjelenik
minden
vasárnap
és
csütörtök
reggel.

SZÉPIRODALMI ÉS TÁRSADALMI LAP.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztő címére küldendők

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN:

Egész évre 8.— K
Fél évre 4.— K
Negyed évre 2.— K

Feltevő szerkesztő:

BELEZNAV LÁSZLÓ.

Laptulajdonos: DARÁNYI FERENC.

Előfizetési és hirdetési díjak a laptulajdonos címére küldendők.

KIADÓHIVATAL:

Jászberény, Vasárnap, 2. hol hirdetések a legolcsóbban vétetnek le. — Nyitási sora 30 fillér.

ELŐFIZETÉSI ÁR MÜDEKEN:

Egész évre 9.— K
Fél évre 4.50 K
Negyed évre 2.50 K

Gazdák harca.

Irta: Szabó János.

Darvin az ő korszakalkotó művében: „Harc a természetben“ megírja, hogy a rokonfajok is harcolnak egymás ellen. A magyar gazdáknak Nyiregyházán megtartott nagygyűlése ugyanazon erzelelt kelti lelkemben. A harc folytatása közösen egymásért, egymás ellen oda volt dobva ügyesen a kihívó harci keztyűvel. — Harcolnak együttesen, egymást védve, a nagy husdrágaság mellett; majd egymás ellen, kiszabva kinek mit kellene tenyésztenie, hogy a huséhség tovább is fentartható legyen. Ugy határoztak, hogy a jövedelmezőbb állat tartás biztosítsák a nagybirtokos számára, míg az olcsóbb húst adó állat — emelőfoga értékénél is alább való jószágartás legyen a kisbirtokos osztályé. Ez az egész esszenciája a most lezajlott fődbirtokosok nagy kapitálizmi gyűlésének. Nem tagadható, ugyesen kiformázott tanítétként lett a forrongó lelkek elé adva a téma. Boldog meszarosok! ezután még drágábban hozhatjátok bárdjaitok alá a nagybirtokosok marháit, mert a marhatenyésztés egyeduralomává volna téve, amint a nagygyűlés vezetői azt elhatározták. — Te pedig nép látható kis csecsemődet kötejjel igen, mert hát ez lesz legbiztosabb fejed jószága a téged közvetlen környező kisbirtokos osztálynak. Mintegy harci riadóul lett kimonva; legyen a hus továbbra is drága egész Ausztria-Magyarországon. Marha- s borbúst egyenek a nagyok, a gazdagok, ezek meg fizethetik. Tenyészsen a kiscgazda lovat, annak a húsá kerüljön a kisvárosi, falusi meszaroszekre. — A pór népnek miniszteri székéből már régen lett ajánlva a há-

zinyúl-tenyésztés, egye annak a husát. — A hivatalnokseregnek azt ajánlották régebben, hogy egyék burgonyát. — De az meg némi engedhető, hogy a hus olcsó legyen.

A nagy gazdasági gyűléstől, melytől oly sokat vártunk, nem kapunk mást, mint látványosságot. — Hiszen emelhetjük a Tátrának hegyseit bármilyen meszerű, fündérszépségűvé, annak legmagasabb csúcsát: Lomnicot bámulatkelitővé, ez a husdrágaságot nem bírja meg, a nép nyomorát nem enyhíti. — Mást vártunk a nagygazdák nemzeti gyűlésétől. Reményeinkben csalódtunk. Harcot fújnak életre-halálra szóló, az éhség harcának folytatását. Pedig hát mily szép emléket emelhetek volna ott! — Nagy emberek működésének gyümötese, igaz, később szokott köztudomásává válni, Ugy látszik — ez szerényen legyen mondva — Darányi minisztersége alatt a nem mai keleni husdrágaság tetőpontját még nem érti el. Tetőpontját látni főjuka gazdák nyiregyházi határozata után, ha csalogyan végrehajtnak.

A husnyomort először az ország határain belül kell megtörni. — Több állattenyésztéssel, ehhez szükséges élelmiszereknek nagyobb arányú termesztésével, majd annak kiviteli állalmával érhető el. Szeretjük volna, kik e honnak lakói vagyunk, ha ezen cél eléréséhez határozatot hoztak volna.

Darányi miniszterségének első éveiben már tapasztalható volt az állattartás hanyatlása. — Nem mondhatjuk, hogy némi tekintetben nem

tételet semmi, de nagyon kevés. — Egyes kis területekre terjedt ki a gondoskodás. Csak az egyes fajok felfrissítésére és inkább a luxus állattartásra fordított főgond.

Állattartó országnak elsősorban takarmányra van szüksége. E tekintetben semmi előrelátás, gondoskodás, sem politikailag, sem gazdaságilag nem történt. — Itt rejlik a hiba! — Ezt kellett volna a gazdasági gyűlésen — a jövő szempontjából megvitatniok.

Vajjon nem volna-e fűdős dolog — mint maga Darányi, mint miniszter, megpendített — a Tisza folyónak a Hortobágyon, a Nagy-Alföldön való átvezetése? — Hogy így, amint tervezik, a Tiszától kezdve egész Makóig mintegy öntöző csatorna által a mellette elterülő földek közlegelővé vagy kaszálóvá lennének.

Ott van például a mezőhegyesi állami birtok, mely mintha szolgálatban. Hogy öntözhetővé lett átalakítva, nem a legkiválóbb kaszáló- s legelőföld-e? Ott van Bekéscsabának a régebbi időben hasznavehetetlen székterülete. Nem a legbujább kaszálóvá lett-e átalakítva? Tehát lehet küzdeni az embernek a természet mostohasága ellen is, csak akarata legyen. Az erős akarat, kitartó szorgalom virágzóvá tudja tenni a kopárságot is.

Vajjon e gyűlésen hangzott-e el valami e tekintetben? Avagy a Budapestről Nyiregyházára utazó urak, nagyalföldi birtokosok nem látták-e a nagy Hortobágyon gyér fűtermését? Nem figyelték-e meg, hogy az a nagy terület mily kevés fűvet terem,

csak úgy lézeng rajta egy-egy fűszál. Nem érelődött meg lelkünkben, hogy az állattenyésztésnek, mint fő gazdasági érdeknek fellendítésére a legalkalmasabb mód a kopár földeknek állattenyésztésre alkalmasává tétele.

Ahelyett hogy kesztyűt dobtak egymásnak, inkább egy általános hazai érdeket szolgáló ügynek hoztak volna áldozatot, mint egy-két kiváltságos, partikuláris eszmének. Elsőbrendű lett volna egy tiszai öntöző csatornának létesítése, mint Ceglédnek — örök hálaemlékül — majd meg Csongrád jóbarátságának kedvéért egy Duna-Tisza közötti csatorna létrehozása, amely csak egyoldalulag hat.

Nem vetették fel az eszmét a közös legelőkről sem. Persze! ez általánosságban a kisbirtokosok érdeke. Agrár harc volt ez. Erről pedig már megszoktuk, hogy semmi hasznos nem hoz az általános jólétre.

Minket: jászokat ugyan közelebről csak annyiban érdekel az egész dolog, hogy hallhattuk a nagybirtokosoktól, hogy helytelen a kisbirtokosok (milyenek a jászok) gazdálkodási rendszere, mert az minden rendszer nélkül üzetik, — De ennek megszüntetésére semmi sem lett fogantatva. Azon gyűlés részéről más nem lett előirányozva, mint küzdelem a hus drágaságával; de nem ellene, hanem — mellette. Vagyis vele együtt haladás a lejtőn lefelé.

Mást vártunk, mást reméltünk az ország-világ előtt nagyknak kürtölt gazdák gyűlésétől. — Csalódtunk. — Csalódtott mindenki, még az is, aki ott volt. — Éhséget, drágaságot

szavakkal megszüntetni nem lehet, fűdős tettek szükségesek ahhoz. Ha maguk a gazdák, de leginkább a nagybirtokosok nem iparkodnak és más módot nem találnak annak megakadályozására, mint a hus behozatalának — akár Magyarországra, akár Ausztriába való megállítását; ugy, a mostani jószágértárral mellet, még hatványozottabb mértékben fog fellépni a husdrágaság s annak éhínsége. Ez az éhínség azután ront-bont, mitől menten meg az Isten mindenkit!

Ostorpattogatás.

Nem árt az sohasem, ha a közönség zsebére, a város hírnevére, a közjólétre káros jelenségeket, tetteket vagy mulasztásokat tollhegyre véve nyakába csördítünk olykor a sok slendriánságunk és az illetékes intéző körök figyelmét felhívjuk egyremásra.

Ez nem zsidó ügy. A hét elején zsidó ünnepek voltak. Aki ilyenkor megfordult Budapesten, tapasztalhatta, hogy mintha kihalt volna a máskor nyüzsgő fővárosunk, olyan néptelenekek voltak utcái, zárva boltjai, ami bizony elszomorító jellemző jelenség. — Ám ha valaki történetesen ama zsidó ünnepek alatt városunkba érkezett, furcsa gondolatai támadhattak az itteni viszonyokról is, midőn a vasutállomásnál pl. kedden este egy, mondj egyeteneget kocsi talált s midőn ez is utasokkal megpakoltva eldöcögött. A pakktságok tömegeivel körülbástyázott utasok bizony nem valami szépen emlegették bérkocsi-ügyünk rendezett voltát. Hát úgy látszik, a jászberényi bérkocsi mind zsidó kézben vannak. Ez még kisebb baj. E zsidók ünnepeket s szigorúan megtartották nemzeti ünnepüket. Ezt meg egyenesen jól tették. De azt már nem jól tették, hogy kocsiikkal vagy erre az alkalomra fogadott emberrel (hisz

máskor 13 éves gyerekeket látunk a bakon) ki nem küldték fiakkereiket az állomásra. Hiszen ez nem privát, hanem közügy. Talán egy 30.000 lakossal bíró város léneve az idegen utasok előtt, a városukba utazók kényelme s nem egy esetben kényserhelyzete megérdemli, hogy ne legyen kiszolgáltatva 4—5 ember kényekedvények? A bérkocsi-ügyre vonatkozólag tessék a városnak vagy a rendőrkapitányságnak szabályrendeletet alkotni; ha pedig van, alkalmazni, hogy utazóközönségünk a zsidó ünnepeken se legyen kénytelen átközdő, pakkot cipelve behatorkálni az oly messze fekvő állomásra. Ki mire vállalkoz, teljesítse azt!

Trágyatelep a város közepén. Egyszerű falucskák tágasabb utcáin, korcsmák és szövetkezeti boltok előtt olvashatjuk sok helyütt e felírást: „Kocsival megállni és etetni tilos”. S amit az a sokszor gúnyolt falusi kupaktanács vagy bíró fölé ésszel s rüdelileg szabályoz, az Jászberényben a haladni, civilizálódni akaró városban a város közepén kiabál a rendőrség után. Az „Östökös-utca” amúgy is keskeny út-vonalát hetenként kétszer télen úgy mint nyáron 10—13 (ennyit majd minden alkalommal megolvastunk) parasztkocsi áll meg, etet óraszámra, baromfiketreceket rak le, pakkol föl s eltakarodásuk után egy valóságos trágyatelep marad utánuk, diszére az utcának, a közegészségügynek s bosszúságra a környéknek. Ha olykor-olykor összekaparják is nagyjából a szemetet a trágyalével áttátott talaj, a levezető árok oly dögletes, orfacsaró istállóbűzterjeszt, amit az illetékes hatóságnak engedni talán még sem volna szabad? Vagy csak a fő-utcák lakóinak szabad a jóízűre, tisztaságra és közegészségügyre kényesnek lenni?!

Megrovási kaland a moziról. A városligeti mozi leghűségesebb látogatói megbotránkozásukat fejezték ki e sorok írója előtt, hogy a „Jász Ujság” következetesen csaknem minden számában tavasz óta

TÁRCA.

Macsakahistória.

Írta: Simonyi Gyula.

— A „Jász Ujság” eredeti tárcája —

Hegyes Nagy Péterék portájáról eltűnt a macska. Azelőtt is megtörtént, hogy elköborolt a tarlókra egerészni, de mikor Tera, a Nagy Péterék lánya, ugy fejis idején univerzális macskanyelven enni hívta, rohanva vágtatott vissza az udvarra, valahogy le ne késsék a lakomáról. Hát egy délelőtt csak hiába hívta, nem került elő, pedig szükség lett volna egerésző tudományára. Ugyanis a Tera a kamrában megmozdította az egyik zsákot, hogy egyikis ocsut vegyen belőle a baromfiaknak, hát csak kiugrott mellőle egy rusznya egér. Persze Tera ész nélkül hajította el a szakajtót, s kirohant az udvarra, becsapva maga után az ajtót.

— Cic, cic, cicuskám, cic! hallatszott ögősen a hívás. Hanem mint mondtam —

ezuttal hiába: a cicuskám nem jött elő, még este sem fejis idején. Ez már szokatlan eset volt. Pénzben ugyan nem sokat ért a jószág, az igaz, de jó egerésző állat volt; sajnálták hát nagyon. Találgatták, hová lehetett.

— Talán valami kóbor kutya megfojtotta valahol — mondta Nagy Péterné, ahogy a vacsoránál a ház előtt ültek.

— Nem hiszem — vélte Nagy Péter, mert hiszen máskor is megkergették már a kutyák, mégse tudták meg fogni, mert mindéig felszaladt előlük valamelyik fára. Inkább aszondom én, hogy valakinek meg-tetzett, oszt elvitte.

— Hát hiszen, hm mondanék valamit — szólal meg Jóska, a legény a táiban kanalazva.

— Mondjad no!

— De oszt be ne pocskondiázzon édes apám, mer hogy csak sejdítek valamit de nem merem bizonyosra mondani!

Mondjad már! Majd meglátjuk, igaz lehet-e vagy se!

Hát reggel, mikor a jószágot itattam, még itt tenferget a macska az udvaron. Oszt egyszer csak látom, hogy a macska lehasal az a kerítés felé csuszik; egy veréb ült a kerítésen. Ahogy oszt közel ért, felugrik a kerítésre de olyan nagyot ugrott, hogy az is repült Jólészék udvarára. Attól fogvást oszt nem láttam. Hanem mikor a csordára hajtottam a teheneket, láttam, hogy kifordul a kapun a Jólészék szekere. A Pista hajtott éppen. Megis kérdeztem, hogy mondok hova? Aszondi, hogy a tanyára. Osz ahogy a gyereken láttam egy zsákot, oszt mintha mozgott volna, mondok mit viszel a zsákba? Aszondi hogy szerszámot, meg kenyeret, de nem engedte megnézni, hanem sebesen elhajtot. Hát én azt vélem hogy a macska volt abba a zsákba.

— Oszt láttad, hogy a macska átugrott?

— A tulajdon két látó szememmel.

— Akkor a' lehetett!

— Énis láttam a multkor — vágbele

agya-főbe dicsérte a „remek látványosság”-ot, a mozi, holott bizony a műsoron levő 6-8 szám közül estéről-estére alig volt élvezhető átlag 1-2 szám. A legközségesebb, elkopott, homályos lemezeket küldhették ide, mert gyakran történetek filmszakadások, fennakadások, amik nem kevésbé boszantották a nézőt, mint a gépkezelő ügyetlensége, a megfordított irások, melyek rögtön el is tünnek megjelenésük után. Mi technikai okokra vezetjük vissza a boszantó jelenségeket s legfeljebb a kétes értékű élvezetért a 40 fillérre fölemelt díjpenzt sokaljuk, ami a sallangjával egy mozis estén legszerényebb számitással is fölmegey fejenként 1 kor. 40 fillérre az italokkal és tányérozással együtt. Így pedig bizony drága mulatság a mozi. Hanem hát mindenki élni akar, érthető ez is. Az azonban már sehogysem érthető, sőt egyenesen elítélendő, hogy az utcán osztogatott, hivatalokba behordott mozijelentés szerint október 6-ára szenzációs estét ígérnek, képeket a szabadságharcból, a 13 vértanú kivégzésének megrázó bemutatását s a közönség mindebből semmit sem kap, hanem csirkék kikötését, s hasonló ostobaságokat. Ez már a közönség felülteése, enyhén szólva. Vagy nem merte már mozivásznonra veitenni a mester az aradi tizenhárom, úgy gondolkodva, hogy kanonizált szenteket mégsem illik bemutatni? Igaz, ebben mi vagyunk hibásak...

Irodalom.

A Képes Missió Könyvtár. Ez évben illi fennállásának negyedszázados jubileumát a Missió társulat, melyet Növény István nagyváradi pap alapított azon célból, hogy tagjai a más világrészben működő hittérítőket imákkal és adományokkal támogassák. A társulat tagjaitól viseli a fenti címet, s a kezük között lévő füzet a 101-ik, mely legutóbb megjelent. E könyvtár füzeteként kívül érdekes képet nyújtják a hittérítésnek, más a világrészbeli népeknek, tanyáknak, úgy hogy üdvös céljuk mellett az ethiográfia és a földrajznak is becses forrásokat tesznek. Könnyen érthető, világos stílusuk folytán igen jó olvasmányként ajánlhatók e füzetek a hosszú téli estékre.

Katholikus Nevelés. (U magyarországi római kath. hittanárak szakközleménye.) Mint szakközöny, csak a szakembereket érdekelheti, mindazonáltal érdeklődéssel olvashatják mások is, különösen a lelkesek, kiknek a hitoktatás igen gyakran tisztéhez tartozik. Kiállítása cínos, tartalma változatos, A legutóbbi szám tartalmából kiemeljük a következőket. A vallásoktatás mai módja és rendje, Dúdek János dról. Gyakorlati mintahitoktatás Sipos Antal Félixről. Példatár a hitoktatás köréből: A felebaráti szeretetről. Krasznaynszky Jánosról. Vegyesek. Irodalom stb.

Katholikus Háziaszonyok Lapja Hála Istennek, katolikus sajtónk lassanként oda fejlődik, hogy minden rendű és rangú katolikus ember igényét ki tudja elégíteni. Mielőtt a gyerek olvasgatni kezd, kezébe adhatjuk az „Orangyalt”. Ahogy a középiskolába lép, megrendelhetjük neki a Zászlónkat, ezt a páratlanul ügyesen és páratlanul ősön szerkesztett ifjúsági lapot. A családapa olvashatja az Alkoimányt, meg az Új Lapot, szépirodalmi táplálékul pedig az Életet, S hogy a házi asszony se maradjon lap nélkül, itt van a Kath. Háziaszonyok Lapja, ez a havonként megjelenő folyóirat, mely elfogultság nélkül mondva — minden háziaszony igényének megfeleltethető. Hogy mi minden van benne, arról némi képet egy szám tartalmának rövid ismertetése. Borítékján elhelyezést közzvetít. A lap maga a következőket tartalmazza. A leányok védelmezése a vasuti állomásokon. Mit csináljunk leányainkkal? Uralvól. Szépirodalom A betegek háziápolásáról. Irodalmi szemle. Apróságok. — Hasznos tudnivalók: Baromfi tartás, Élés-kamra, Konyhaművészet. A szerkesztő üzenetei. A lap megrendelhető a kiadóhivatalban: Budapest IV. Váci uca 18. Előfizetési ára egész évre 3 korona.

SZINES ROVAT.

Kép a jövőből.

A Berénybe került család ember alig talált magának nemhogy alkalmas de meg tirthető lakást is; itt mindenki magának építkezik. Mi történik ha ide helyeznek a törvényeket!

Három alak találkozik a főtéren. Mind a három poros a kalapja tetejétől a cipője sarkáig. Egyik a fáradságtól szinte a földre ül, a másik két botra támaszkodik a harmadik csak léleg.

A.: Nos! nos?

B.: Hála Istennek, en már találtam magamnak lakást. A Zugó felé, a déllőn van egy csöszház. Szerződést kötöttem a

gazdájával. hogy épít hozzá még egy üreg — akarom mondani szobát, aztán ő beköltözik a saját városi házába, én meg ott fogok lakni. Legalább friss levegőben lesz részem, meg kísétáalom magamat.

C.: (amelyik a földön ül.) Sajnos én még nem találtam lakást. Egy barátommal én ember ugyan, aki mindig valami lapomról beszél, biztogatott, hogy keressék lakást az ő lapja után, de emlénnel még ő sem kecsegtetett. Ambár hallom, hogy egyébként aki tőle valami, apróságot kér, annak a tetejébe megigéri a perza és számi összes elefant, oroszlán és egyéb rendleket, továbbá a napot és a holdat, a csillagokat nem is számítva. Többek között kijelentette, hogy a város csak azóta van, mióta ő szerkeszti, s kilitátsba helyezte, hogy a törvényszéken kívül a parlamentet is megkapja legközelebb a város, sőt Ő Felsége is itt fog lakni, ha ő fellemeli szavát. Hanem mikor megkérdeztem, hogy hol fog lakni Ő Felsége, arra nem tudott válaszolni. Hogy tudna hát nekem lakást szerezni! Hanem hopp! egy ötlet! A vásártéren láttam valami fabódékat! Rohanok, hátha nem késő!

A.: Szegény barátom, már késő! Ma délelőtt már kibérletem valamennyit, bár vásár idején át kell engednem a kereskedőknek.

C.: (Megsemmisülve önmagába roskad) Kóró.

UJDONSÁGOK.

— **Lapunk felelőse szabadság idejében szerkesztést a szerkesztőség tagjai látják el.**

— **Öfölsége nevenapját** a szokott keretben ülte meg a város közönsége. — Október hó 4-én d. 9 órákor a nagytemplomban ünnepélyes istentisztelet volt, melyet piebánosunk, Erdős Andras cerebrált. — Az ünnepélyes istentiszteleten az iskolák növendékein kívül az összes polgári és katonai hatóságok résztvettek.

Okt. 6. Ifjúságunk ez évben is kegyeletes ünnepel áldvozt az aradi tizenhárom hős emlékének. — A nagytemplomban Barsy József dr. főgimnáziumi hittanár mondott ünnepélyes regviemet, melyen az ifjúság résztvett. — A főgimnázium ugyan ezen napon délután iskolai ünnepélyt rendezett a hősök emlékére, melyen Hercegh Sándor VIII. o. tanuló ünnepi beszédben dicsőítette a vértanukat, Donáth A. Bauer S. és Mosó I. VIII. o. tanuló pedig szavaltak. — Az énekkar a Himnusszal kezdte és a Szózatall végezte az ünnepélyt, melyen a teljes tanári kar is megjelent.

Órzi asszony, hogy csalogatták, meg enni adtak neki, hogy magukhoz szoktassák.

— Az a' avvót a'! Deiszen majd adok én neki macskát — agyarkodott Hegyes Nagy Péter. Mérgesen levágta a kanalat és indul a szomszédba. — Ugyis-mindig ellenünk vótak, a multkor is rám fogta Jólész Esvány, hogy két borozdát elszántottam a földjéből. Szántott az istenyi!

— Mig így dühögött, át sis ért a szomszédba, ahol épu gy hintültek, mint ök.

— Aggyon Isten!

— Hozta Isten! Mijáratban van kigyelmed? kérdi Jólész István.

— Bsak abba, hogy jobb lesz, ha a macskánkat visszahozzák ketek, mert én akár törvényre is megyek!

— Micsoda macskát?

— Akit kivittek reggel a tanyára. Jóska látta is, mikor a zsákba mozgott.

— Mozgott ám a ked esze! Nem vót abba semmi eleven, hát hogy mozgott volna! kell is nekünk a ketek rossz macskája! Magunknak is négy van a tanyán, azokkal se tudunk mit csinálni! Oszta megemberelje ked magát! Semmi nemzetségen nem vét zsvány, hát magunk se vagyunk azok. Ha én esér kendet a törvényre adom meg io büntetik. Oszta jobb, ha a maga házá alótt seper! Iszen tudja kend még azt a két borozdát!

— Hejnye istene ne legyen kendnek, még most is rám fogja! Hát ehén a két borozda! — azzal nyakon teremti Jólész Istvánt.

Az se rest, visszaadja duplán a váratlan adományt. A Pista is felugrik segíteni az apjána, az asszony sikít, rimánkodik a zajra átugrik a kerítésen a Jóska gyerek, átszalad az anyja, s kerekedik olyan veszedelem, hogy az egész környék csudára. Á Mire az asszój nyok, meg egy-két

szomszéd szétválasztották a tülekedőket már akkor a legényeknek is, meg az apjoknak is csupa vérvölt a képe a karmolás tól, megbirkozástól. Mind a négyen ordították, hogy hagyják őket. ők máma ölni fognak, de a szomszédoknak több eszük volt. Nagy Péterként hazavonszolták a portájukra, ott aztán addig csendesítették, hogy nagy nehezen lecsillapodtak, de azért erősen fogadkoztak, hogy nem hagyják annyiban a dolgot, törvényre viszik.

Hát Nagy Péter másnap panaszt is is tett a macskalopás miatt. A verekedést elhalgatta, mert érezte valahogy, hogy ő a hibás, meg aztán goneolta, hogy kölcsönbe ment, de a macskát nem hagyta.

Jólész István meg a két borozda miatt tett panaszt. Persze ebből nagy költség lett. Előszó bizottság ment ki a Jólészék tanyájára, ott megállapította, hogy négy macska van, tehát nincs értelmb hogy ötödiket is lopjanak hozzá, magát a cselek-

— **Népszámlálás** a legközelebbi országos népszámlálás 1911 január 1 és 10 közötti napokon fog megtartani Inteligens fiatal emberek kik a népszámlás idején megfelelő napidíj mellett hajlandók szolgálata felajánlani már most jelentkezhetnek a városháza Muharay Zoltán jegyző hivatalos helyiségében.

— **Szüret.** A szüret e héten nagyjában befejeződött, mégpedig ha nem is kitűnő, de legalább tűrhető eredménnyel. Ez az eredmény tekintettel a mustnak elég jó árára és a folytonos vásárló kedvre, szinte kielégítőnek mondható. —

— **Többszörös lopás a karcagi vásáron.** Mult hó 25-én volt Karcagon az őszi vásár melyen a legtöbb lopás szokott történni. Ugy most is Oláh S. Mihály, özv. Balogh Imréné, Kerékgyártó Zsófi és Tanka Lukácsné kunhegyesi lakosok ellopak 7 pár csizmát, 2 pár cipőt s 1 női kabátot s a loptait holmikat Tóth Gábor kocsjára hordták arra kérve, hogy ezen vásárlót tárgyakat szállítsa haza részükre. A csendőrség tetten érte a tolvajokat és letartóztatta. A károsultak felismerték a tulajdonukat így visszakapják azokat.

Egyházi Közlöny (szerkesztő Gerely József) XXII. évf. 39 számának tartalma.

Katolikus akciónk felsíkeréhez. (Hozzászállások) V. Dr. Strommer Viktorin. — VI. Dr. Grieger Miklós — **Egyetemesség** — Ki intézi a Vatikán külpolitikáját? — Előkelő konvertita. — Róma polgármestere a pápaság ellen. — Nathan szeptember 20-iki beszéde. — A Duchesne afér. — Modernista törekvések a szemináriumokban. — Széthuzás a francia katolikusok között. — A spanyol egyházpolitikai harc döntő fordulat előtt. — A portugál egyesületi törvény és a kongregációk. — Egy érdekes visszaterés. — Belga benecsek Kongóban. — Protestánsok a modernizmus ellen. — Egy új székesegyház Hítsó-Indiában. — Az evangéliumi szabadság illusztrálására. — A kánonjog kodifikálása és az olmtzi kérdés. — Tisza István beszéde. — A gyermekmenhely védetei és a lelkipásztorok. — A papnyugdíjak adómentessége. — Mozgalom a félúrho vasuti jegy kiterjesztéséért. — **Időszerű kérdések.** (GV.) Kulturharc Törökországban. — **Egyházjogász:** Becker Vendel, „natus”-nak egyházi jogi jelentésménye a „Ne temeré”-ben. — **Lelkipásztor:** (SzB.) A plebános nyelvmiszerteréről. — **Főpásztori körlevelek.** A kassai püspök a sajtóról. — **Irodalom:** Fieber Henrik, Lelhel Ferenc, A művészet bölcsellete. — Sipos Antal, Kat-

holikus gyermekvédelem. — Iselstőger Lajos, Leroy A. Geschichte der kleinen Schwester der Armen. — Johann Bernard Kriner, Der Beruf. — August Poulain S. J. Die Fülle der Gnaden. — Dr. Franz Keller Sonnenkraft. — Dr. Grasset, L'Évangile la Sociologie. — Poulpique La Notion de Aatholicité. — P. Charles, A Foi. — A Katholikus Népszövetség Naptára. — Személyi hírek, apróságok, változások. — Memento. — Szerkesztői üzenetek. — Hirdetések. Szerkesztéshez és kiadóihoz: VIII., Budapest, Esterházy-utca 15. sz.

Panasz a moziról. A Hulin István városligeti bérő által a téli szeszona bent a terembe berendezett vilamos színház legtöbb előadása alkalmából a mozi legghűségesebb látogatói panaszt tettek nálunk, hogy nem a hirdett képek lettek bemutatva a csütörtöki előadáson. Mi kérdést intéztünk a dolog felől s megtudtuk, hogy a megrendelt október 6-iki alkalmi képek helyett tévedésből mást küldtek neki, amiért ő nem hibás. A technikai okokból fellemerült ezen hibányosságban valószínűleg igyekezni fog segíteni a jövőre nézve s azon lesz, hogy élvezetes estéket szerezzen a közönségnek.

Ma vasárnap este szenzációs előadás lesz igen szép műsorral.

— **Eihaltak** Jászberényben szeptember hó 26-tól a mai napig: Horvát Ilona 6 hónapos, Móra István 62 éves, Pap Márton 64 éves, K. Horvát Ilona 12 hónapos, Kispál István 1 hónapos, Schmidt Mária 67 éves, Kolonics László 17 napos, Bathó Rozália 32 éves, Nagy József 95 éves, Beszteri János 1 napos, Iványi László 16 napos, Szilficei Julianna 14 hónapos, Szivós Lászlóné Kocza Margit 21 éves, Kudász István 3 hónapos, Bajor István 15 hónapos, Gulyás Margit Borbála 12 napos. Szórad Mária 20 napos, Farkas Józsefné Barna Rozália 81 éves, Szalai Lajosné Bugyi Mária 23 éves, Dudás Pál 37 éves, Gondos János 67 éves korában.

— **Születés.** Született szeptember 26-tól a mai napig 46 gyermek. Ezzel szemben a halálozások száma 21. Kétheti száporulat 25.

— **Házasság kötött** 9 esetben.

C S A R N O K.

Japan és népe.

— A Jász Ujság számára írta: Urbán János. —

Japan az utóbbi időben népének csodás vítétségéről lett világszerte ismeretes. Állig tudunk ma elképzelni legalább olvasni tudó embert, aki Japanról ne hallott volna valamit. S kétségkívül érdeklődik mindenki e csodás gyorsasággal fejlődő ország iránt.

Japánt Európa csak a 14-ik századnak elején kezdte ismerni, — ha ugyan ismerésnek lehet minősíteni azt, amikor valamiről alig tudunk többet, mint hogy az a valami egyáltalán létezik. Marco Pólónak a 14-ik század elején törrent utazása s utjának leírása irányította Európa figyelmét Japanra. Marco Pólo az ő leírásában ezt az országot „Zipangu”-nak nevezi. Ezt az elnevezést maga Marco Pólo a kínaiaktól vette, akik Japánt „Dzi-pen-kü”-nek nevezik. Maguk a Japanok az ő hazájukat „Dai-Nippon”-nak mondják. Ennek a névnek jelentése a következő: „Dai” annyit tesz japáni nyelven, mint „nagy”. A „Nippon” pedig e két szónak összetétele

„Nitszu” és „hon”. „Nitszu” annyit tesz, mint „nap”, a „hon” pedig „eredetel” jelent. E szerint a „Dai-Nippon” szóból szóra így fordítható: „Nagy-naperelei”, vagyis „Nagy napkette”. Később a „Dai” szót elhagyták s egyszerűen „Nippon”-nak neveztek hazájukat, mely napkettőt jelent. Innen nevezik Japánt a „Fekete nap országának”. Régi neve Japannak „Oja-Szima” volt, ami annyit tesz, mint: „Nyolc sziget”, mert a tulajdonképeni Japan nyolc nagyobb szigetből állott, melynek nevei a következők: Nippon, a legnagyobb sziget, mely az egész birodalom közös nevével viseli; Kjusiu, Szukou, Tszeszima, Szaddó, Avaji, Oki és Ili. Ezekon kívül sok kisebb és nagyobb sziget tartozik Japanhoz, melyeknek száma megközelíti a 4000-et; de ezek legnagyobb része lakatlan, a tengerből kiemelkedő sziklatömeg csak. Az egész birodalom területe meghaladja 380 ezer □-kilométert. Három nagy kerületre van osztva az ország. Egy-egy ilyen nagy kerületnek a neve „Fu”. Ezek ismét könnyebb kerületre, melyek közül belüli a mi megyénknek felel meg, s ezeknek a kisebb kerületeknek a neve „Ren”.

Japan hegyes-völgyes ország, terjedelmesebb síkságai egyáltalán nincsenek. Különös jelenség a japáni hegyeknél, hogy az ország legmagasabb hegyei nem képeznek hegyláncot, hanem magánosan emelkednek az égnek. Valamikor rengeteg sok tűzhányója volt, s még jelenleg is 18 működő tűzhányója hegye van az országnak.

Folytatása következik.

Utmutató

a jászberényi hivatalokban.

Kir. Járásbíróóság. Hivatalos órák április hónapban: délelőtt 8-tól délután 1-ig 3 óráig. Ünnepek és vasárnap délelőtt 9-12-ig jegyzői iroda felek részére köznapon 9-től 11-ig. Ünneppapokon nincs. A telekönyvi hivatalnál — ideértve az iktatót is — értesítés adatik hétköznapokon délelőtt 9-déltől 1 óráig, míg vasár- és ünneppapokon 9-11-ig áll a felek rendelkezésére. Panaszfelvételek büntető ügyben Marossy Endre kir. albirónál és egyéb ügyekben Dr. Koller vezető kir. járásbíró előtt hetenként kétszer: kedden és pénteken teljesíthetnek.

Közigazgatás. A városi hatóság nál délelőtt 7 órától délután 1 óráig, a rendőrségnél hivatalos órák délelőtt 8-12-ig, délután 2-5-ig. Vasár- és ünneppapokon délelőtt 8-10-ig. Értesítés a felek részére naponként délelőtt 9-10-ig adatik. Panaszfelvételei a polgármesteri hivatalban naponként délelőtt 8-11-ig, vasárnap délelőtt 8-tól 10-ig.

Anyakönyvi hivatal. Hivatalos órák délelőtt 8-12-ig, délután 2-5-ig. Születéseket 7 nap alatt, halálozásokat a legközelebbi köznapon kezi bejelenteni. Hirdetési határidő 18 nap.

Kir. adóhivatalnál a hivatalos órák: délelőtt 7 órától délután 2-ig. Beadványokat elfogadnak délelőtt 8-11-ig. Be- és kifizetések ugyanazon idő alatt.

A m. kir. posta-, távirat- és távbeszélőhivatalnál a hivatalos órák köznapokon: délelőtt 8-12-ig, délután 2-6-ig. Táviratadás este 8-9-ig. Ünnepek és vasárnapokon délelőtt 8-11-ig, délután 2-3-ig. Postaautóvány, takarékb- és ki-

ményt peig nem lehetett megállapítani. Bután mérnök mérte fel a Nagy Péter föltét, de azt a bizonyos két borozda többletet nem tudta megállapítani. Így hát az eljárást itt is meg kellett szüntetni. Hanem a kiszállás, meg felmérés költségeit kirtótták mind a kettőre, s azt bizony meg kellett fizetni.

Mikor aztán fizetség után hazafele baljagtak, Jólész István nem álhatta meg, hogy át ne szóljon az ut tulsó oldalán ballagó Péterre:

— Hát kellett ez nekünk?

Péter dacosan rántott egyet a vállau de nem szólt semmit. Valószínű azonban, hogy az egész hercehurca eredménye képen ugyanezt a kérdést hánytorgatta magába.

Az ügyhöz tartozik az is, hogy őszi szántáskor Péter eg által maradványait találta földjén, melyeken az itt-ott megmaradt szőr mutatta, hogy a boldogult círmos itt végezte be valamikor földi pályafutását.

fizetés csak délután 5-ig van. A piros betűvel jelzett ünneppapokon délelőtt 8—11-ig utalvány-, pénzeslevél-, csomag-, ajánlott levél és táviratfelvétel és tavbeszélő, délután 2—3-ig csak ajánlott levél és táviratfelvétel, ellenben sem postautalvány be és kifizetése, sem pénzeslevél- és csomagfelvétel nincs.

A munkásbiztosítónál. Hivatalos órák hétköznapokon, délelőtt 8—12-ig, délután 2—5-ig. Be- és kifizetés a hivatalos órák alatt.

Asztalos- műhely-

Áthelyezés. Tisztelettel értesitem a t. közönséget, hogy évek óta fennálló asztalosműhelyemet saját házamba: Margit-utca 5 szám alá (Kömáromi pékkel szembe) helyeztem át. Kérve nagybecsű pártfogásukat, kiváló tisztelettel:

Jakkel Béla asztalos.

Nyomdász-

tanuló lapunk nyomdájában felvétetik.

UJ UJ UJ
**BOROS-
HORDÓK!!**

Felhívom a t. bortermelő-közönség figyelmét, hogy mielőtt hordószükségletét beszerezné, — saját érdekében — tekintse meg utjomon berendezett hordoraktáromat, ahol a legjobb minőségű első osztályú száraz fehér tölgyfából készült hordók minden nagyságban, jutányos áron megvehetők.

Kiváló tisztelettel
Papp Géza

Jászberény, Kossuth Lajos-utca 36 szám.
Raktár: Kossuth Lajos-utca 24.

Aki temploma részére szép és tartós **mise ruhákat** akar szerezni, forduljon rendelésével Szt Ferencrendi Mária Misszionárszónok zárdájához, Budapest VII. Hermina u. 21., hol új miseruhákat készítenek és régieket jutányos áron javítanak.

Elismerő nyilatkozat.

A rendelt casula és két dalmatika igen szép. Gondos kézimunka s így tartós. Ára szolid a minőségéhez képest.

Jászberényi plebánia-hivatal.

Berakólány

lapunk nyomdájában jó fizetéssel, azonnal felvétetik.

JÓ KÖNYVEK!

JÓ KÖNYVEK!

MEGJELENT

a Tárkányi-féle Vezérkönyv

a processziókhöz.

Tizenegyedik bővített kiadás. Az egri egyházm. hatóság jóváhagyásával. Ára erős vászonkötésben, arany nyomással 1 korona. — Barátság J.:

Pleb. közös ájtatosságok.

Kiegészítője a Tárkányi-féle Vezérkönyvnek. Igen jó

imakönyv.

Ára egész vászonkötésben 60 fillér.

Az Egri Népkönyvtár

hasznos és tanulságos füzetek, melyeket Samassa József dr. bibornok, egri érsek ur pástorleveleiben valóban

hasznos, oktató és nemesítő hatású olvasmányoknak állít, s alkalmas eszközöknek arra, hogy a régi vallásos hitében már-már megrendült magyar népet őseink mély vallásosságához becsületességéhez, hazaszeretetéhez visszavezereleljék, a következők:

Krassy Félix: **Átok-e vagy áldás?** Ára 10 fillér.

Vágassy Gyula: **Gondokozzál!** Ára 10 fillér.

Stolz-Krassy: **Száz jó tanács egy bűj ellen.** Ára 40 fillér.

Stolz-Krassy: **Bölcsőtől az égig.** Ára 40 fillér.

Regények és egyéb művek:

A japán szekrényke.

Regény. Irta: Carruthers Resch. For-

ditotta: Nyizsnyay I. Ára 1 korona.

Az önző.

Regény Irta: Champol (De Lagreze gróf.) Ford. Nyizsnyay I. Ára 1 kor.

Szelid elbeszélések.

Ford. Nyizsnyay I. Ára 1 kor. 50 fill.

Csepela L. dr.: **Szociális hit.** Ára 20 f. Danielik J. dr.: **Rözeppori államtan.** Ára 30 fillér.

Halászy C. dr.: **A választói jog.** Ára 50 fillér.

Ivánovich E. dr.: **Világ-e a katolikusoknál a Szentírás olvasni?** Ára 2 kor. Vágassy Gy.: **Az egri eszteli keletkezés.** Ára 10 fillér.

Megrendelési cím:

Irodalmi Egyesület Eger, Heves vm.

A postaköltség a megrendelő terhe. — Megrendelhető Pesti Péter nyomdájában is.

!! Köszén !!

A legjobb minőségű hazai és poroszországi salak és portmentes szalon szén, továbbá budapesti légszuszgári, valamint poroszországi pirszén (coaksz) a bánya által előírt eredeti ár mellett alólrótnál megrendelhetők.

Pontos szállításért szavatosságot vállal:

HOFFER MIKSA

több hazai és poroszországi bánya képviselője.

JÁSZBERÉNYBEN.

Eladó birtok.

28 és fél hold föld a pereszen tanyával kedvező feltételek mellett eladó. Felvilágosítást ad Dr Gyárfás Ferencz ügyvéd Jászberényben.

PÁRTOLJUK

a kat. sajtóegyesületet!

Az egyesület célja a kat. napi sajtót és jóirányu irodalmat föllendíteni, versenyképessé tenni és a legszélesebb körben elterjeszteni. E végből szellemi és anyagi erőket mozgósít, a kat. társadalmat szervezi és egy nagy sajtóalap létesítésére törekszik.

Tagja lehet minden keresztény férfi vagy nő — a rendes tag félévenként legalább 1 K (vagyis egész évre 2 K) tagdíjat fizet. — A jövő tagok sorába tartozik aki évenként legalább 10 koronával járul az egyesület céljaihoz. — Alapító tagként szerepel az, aki egyszerre (vagy részletekben 2 éven belül) legalább 200 koronát áldoz a magasztos célra. — **Dísztag** címe illeti meg azt, aki legalább 1000 K összeget adományoz a sajtóalap javára.

Központi iroda:

Budapest,

Ferenciek-terez 7. V. lépcs. 1. em.

Hemerka

okl. kántortanító és zenetanár bármiféle hangszerezen való tanulásra órát ad. Egy óra 50 krajcár, ha több óra hetenként, akkor olcsóbb. Lakik Újmány térségében.

Rózsafűrés-készítő házi ipar
KALOCSA.

K Ö S Z É N I:

Ót, az, üzeóti fides, het-fajdalmú, örvendési, Jézus Szive, prágai kis Jézus, Szentpöfeten fogantás, sz. József, meghalt hívek, szent Antal olvasója vas-, réz-, fehérém és ezüstszuzra fűtve

Különböző nagyságú kokotin, kókusz, csont, tömör íveg, jeruzsalmeni, olajfa, olajfag, gyöngyláz, ezüst, koral, valódi drágakő stb. szemekből. Mind tartós kézi munka.

Rendelési cím:

Tantos Ferenc Kalocsa, vagy Pesti Péter könyvkereskedőnél

Jászberény.

„PFAFF“

varrógép villanyerőre!!!

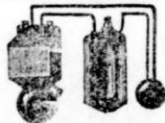
Legelső és legtartósabb a világon Óránként 3 fillért fogyaszt óriási munkaképesség mellett. Többet dolgozik, mint 10 más fajta varrógép. Bebizonyított dolog és ami fő, minden fáradság nélkül.

Ajánlja

zajtalan és könnyűjárású

Singer-Central-Bobbín karikahajós-balkaros varrógépeit házi s ipari célcokra.

Sérülések, gumidíjaz, műszerek, különlegességek, szemüvegek és hőmérők

nagy választékban.

Elvállalja toronyórák felállítását és javítását, fal- és szobórák, ékszerek, valamint mindennemű tárgyak javítását, továbbá

házi villanycsengők felállítását és javítását.

Fali-, álló-, inga-, omega- és ütőszobórák nagy raktára.

Nagy raktárt tart arany- és ezüstművekből, ékszerekből, evőeszközökből és

ezüst dísztárgyakból

melyek ajándékoknak igen alkalmasak. Ugyanízen

üveg- és porcellánáruk

nagyraktára.

Európa összes gyárainak varrógépeiből nagy raktárt tartok, s így a varrógépek legolcsóbban nálam szerzhetők be.

Műhímezés és applikáció munkákat ingyen tanítom.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesíttetnek

Pontos és szolid kiszolgálás.

Spekonya Lajos

PLATTA ANTAL UTÓDA

órák, ékszerész és mechanikus

Jászberény,

a Jászkerületi Népbank épületében.